

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Szaba a sudcov JUDr. Štefana Micháliku a JUDr. Petra Hatalu v trestnej veci obvineného **JUDr. B. D. a spol.** pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. i/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí 11. augusta 2016 v Bratislave sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR a obvineného JUDr. B. D. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica z 5. augusta 2016 sp. zn. 4 Tp 9/2016, a takto

r o z h o d o l :

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a/, ods. 2 Tr. por. sa napadnuté uznesenie **z r u š u j e** vo vzťahu k obvinenému JUDr. B. D..

Podľa § 79 ods. 1 Tr. por. sa **obvinený JUDr. B. D., nar. X..X..X.** v T., trvale bytom B. č. X., okr. Topoľčany, t.č. vo väzbe v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica, **p r e p ú š ť a z väzby na slobodu.**

II. Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sa sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky **z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len sudca) čiastočne vyhovel návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR z 3. augusta 2016 č. VII/1 Gv 74/16/1000-151 (ďalej len

prokurátor) a podľa § 72 ods. 2 Tr. por. z dôvodov § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. vzal obvineného JUDr. B. D. do väzby s tým, že väzba začala plynúť dňom 02.08.2016 od 05.45 hod. a bude sa vykonávať v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica.

Svoje rozhodnutie v podstate odôvodnil tým, že vzhľadom na charakter konania obvineného, ktoré bolo zamerané práve na marenie vyšetrovania, existuje dôvodná obava, že v prípade prepustenia zo zadržania na slobodu by mohol ovplyvňovať prípadných svedkov v konaní, a tak mariť vyšetrovanie vlastnej trestnej činnosti.

Pokiaľ ide o návrh prokurátora na vzatie do väzby aj z dôvodov § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por., dospel k záveru, že z návrhu ani zo spisového materiálu nie sú zrejmé také konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obavu, že obvinený ujde, alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu. Poukazoval pritom na judikatúru všeobecných súdov i Ústavného súdu Slovenskej republiky, z ktorej je zrejmé, že len samotná hrozba vysokého trestu bez ďalších konkrétnych skutočností svedčiacich pre obavu z vyhýbania sa trestnému stíhaniu, alebo úteku, nie sú dôvodom útekovej väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por., preto nemohol návrh prokurátora akceptovať.

Návrhu prokurátora vziať obvineného do tzv. kolúznej väzby vyhovel vzhľadom na charakter konania obvineného, a to i napriek tomu, že v podanom návrhu nie je uvedené, konkrétne ktorých svedkov, prípadne spoluobvinených by mohol ovplyvňovať.

Proti tomuto uzneseniu ihneď po jeho vyhlásení podal prítomný prokurátor sťažnosť do zápisnice, pretože sudca neakceptoval jeho návrh na vzatie do väzby aj z dôvodov tzv. útekovej väzby, pričom včas podanú sťažnosť do dňa konania neverejného zasadnutia bližšie nezdôvodnil.

Proti tomuto uzneseniu podal po jeho vyhlásení sťažnosť aj obvinený JUDr. B. D. do zápisnice (č.l. 33 - modrý zväzok), ktorú odôvodnil osobitným podaním prostredníctvom svojho obhajcu.

V dôvodoch svojej sťažnosti došlej tunajšiemu súdu 9. augusta 2016 uviedol, že sťažnosť podáva pre nesprávnosť výroku o jeho vzatí do väzby ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré uzneseniu predchádzalo. V prvom rade namietal, že o jeho väzbe

rozhodol nezákonný sudca. Poukázal pritom na skutočnosť, že jeho trestná vec bola uznesením vyšetrovateľa spojená s trestnou vecou obv. K. K. a spol., ktorý bol vzatý do väzby sudcom pre prípravné konanie JUDr. Romanom Púchovským uznesením z 19. mája 2016, preto aj o tomto návrhu prokurátora mal rozhodovať rovnaký sudca.

V ďalšej časti svojej sťažnosti uviedol, že doteraz nebolo kvalifikovane preukázané, že by bol členom akejkoľvek zločineckej skupiny. Túto skutočnosť vyvracajú aj výsledky vyšetrenia na polygrafe (detektor lži), ktoré by mali byť založené v jeho personálnom spise. Namietal, že napriek jeho žiadosti mu nebolo umožnené nahliadnuť do vyšetrovacieho spisu, čím nebola dodržaná zásada rovnosti zbraní a kontradiktórnosti trestného konania. Samotný sudca v uznesení konštatuje, že podozrenie o páchaní trestnej činnosti je výrazne oslabené tým, že ho z trestnej činnosti usvedčujú osoby s kriminálnou minulosťou, najmä K. K., ktorý je podozrivý a obvinený z obzvlášť závažnej trestnej činnosti. K tomuto svedkovi uviedol, že v minulosti pri výkone svojej služby bol viackrát účastný pri vzatí K. K. do väzby, preto preukázanie kolúzneho dôvodu väzby nemôže byť založené iba na výpovedi tzv. spoluobvineného. Poukázal na skutočnosť, že z návrhu prokurátora nie je zrejmé, prípadne ktorých konkrétnych svedkov by mohol ovplyvňovať. Nestotožňuje sa s názorom na ovplyvňovanie spoluobvinených, pretože tieto osoby nie sú na slobode, ale nachádzajú sa vo výkone väzby. Ďalej poukazoval na konkrétne rozhodnutia súdov a v závere svojej sťažnosti navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a jeho prepustiť na slobodu. Domáhal sa pritom svojej osobnej účasti na neverejnom zasadnutí.

Podaním došlým tunajšiemu súdu 11. augusta 2016 označeným ako doplnenie sťažnosti obvinený prostredníctvom obhajcu znovu namietal, že v napadnutom uznesení nie sú uvedené žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali kolúznu väzbu. Trestnej činnosti sa mal „údajne“ dopustiť počas služby v Policajnom zbore, avšak zo služby bol uvoľnený pred 11-imi rokmi a od toho okamihu nemá ani len teoretickú možnosť zasahovať do akéhokoľvek vyšetrovania. Príslušníkov, ktorí sa podieľajú na vyšetrovaní tejto trestnej činnosti, vôbec nepozná. Znovu poukazoval na judikatúru a navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a prepustiť ho na slobodu, prípadne aj s prijatím jeho písomného sľubu.

Podľa § 192 ods. 3 Tr. por. o sťažnosti podľa § 190 ods. 3 Tr. por. proti uzneseniu o nevzatí obvineného do väzby, okrem uznesenia podľa § 403 rozhodne nadriadený súd

na verejnom zasadnutí a o sťažnosti proti uzneseniu o vzatí obvineného do väzby na neverejnom zasadnutí do piatich pracovných dní od predloženia veci na rozhodnutie.

Riadiac sa týmto ustanovením najvyšší súd o sťažnosti prokurátora i obvineného rozhodol na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti obvineného a prokurátora. Obvinený bol totiž sudcom pre prípravné konanie vypočutý a najvyšší súd jeho prípadný ďalší výsluch nepovažoval za potrebný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako sťažnostný súd, na podklade riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenou osobou, preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a dospel k týmto zisteniam a záverom.

Senát sťažnostného súdu po postupe nariadenom citovaným ustanovením z predloženého doposiaľ získaného spisového materiálu zistil, že obvinený JUDr. B. D. je trestne stíhaný spolu s ďalšími obvinenými pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. i/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov účinného v čase spáchania skutku, formou účasti podľa § 10 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. na základe uznesenia vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru Ministerstva vnútra SR, národnej kriminálnej agentúry, národnej protizločineckej jednotky, expozitúra Bratislava z 1. augusta 2016 pod ČVS: PPZ-292/NKA-PZ-BA-2016, ktorým mu vzniesol obvinenie pre trestnú činnosť (skutok z roku 2003), ktorej sa mal dopustiť na skutkovom základe uvedenom v tomto uznesení (č.l. 340 – 348/zv. č. 1).

Uznesením toho istého vyšetrovateľa z 1. augusta 2016 pod ČVS: PPZ-275/NKA-PZ-BA-2016 bolo obvinenému ako i ďalším obvineným vznesené obvinenie pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák., ktorej trestnej činnosti sa mal dopustiť na skutkovom základe uvedenom v tomto uznesení (č.l. 223 – 235/zv. č. 1). Pre uvedenú zločineckú skupinu mal byť podľa vyšetrovateľa činný presne od nezistenej doby minimálne do konca roku 2007, ako príslušník Policajného Zboru.

Ďalším uznesením vyšetrovateľa z 2. augusta 2016 podľa § 21 ods. 3 (per analogiam) Tr. por. vyšetrovateľ s poukazom na § 18 ods. 1 Tr. por. spojil trestné veci obvineného

JUDr. B. D. na spoločné konanie, ktoré sa vykonáva pod spoločnou sp. zn. ČVS: PPZ-275/NKA-PZ-BA-2016.

Obvinený JUDr. B. D. bol podľa zápisnice o zadržaní (č.l. 5405-5407/zv. č. 24), zadržaný podľa § 86 ods. 1 Tr. por. dňa 2. augusta 2016 o 05.45 hod. príslušníkmi polície. Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR neprepustil obvineného zo zadržania, ale dňa 3. augusta o 17.30 hod. odovzdal obvineného spolu s ďalšími osobami sudcovi pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica s návrhom na vzatie do väzby z dôvodov § 71 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. por., ku ktorému pripojil doposiaľ získaný spisový materiál.

Svoj návrh odôvodnil tým, že v prípade ponechania obvineného na slobode hrozí, že ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu, alebo trestu. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že spoluobvinení sa v minulosti vyhýbali trestnému konaniu tým, že ušli.

Dôvod tzv. kolúznej väzby podľa prokurátora spočíva v tom, že vzhľadom na charakter trestnej činnosti by mohol pôsobiť na svedkov, prípadne manipulovať dôkazy v snahe zmariť vyšetrovanie trestnej činnosti zločineckej skupiny „S.“, nakoľko v minulosti pôsobil ako policajt a poskytol pomoc pri vražde poškodeného É.. Manipuloval dôkazy, konkrétne podstrčením fotografií do vozidla, ktoré používal nebohý A. N., mal informovať členov zločineckej skupiny o vykonaní domových prehliadok, v dôsledku čoho hľadané osoby zaistené neboli. Rovnako mal svojim konaním ovplyvňovať priebeh vyšetrovania v predmetnej veci. Bol činný pre zločineckú skupinu ako policajt a vzhľadom na svoje vedomosti z pôsobenia v policajnom zbore existuje dôvodné podozrenie, že by mohol mariť vyšetrovanie. Poukázal aj na skutočnosť, že pri prehliadke vozidla obvineného sa našiel preukaz príslušníka policajného zboru a pri prehliadke iných priestorov poznámkový blok s veľkým množstvom údajov rozličných osôb.

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu určený podľa platného Rozvrhu práce na rok 2016, dňa 3. augusta 2016 v čase od 10.30 hod. do 16.15 hod. (č.l. 19 – 33 modrý zväzok) vypočul obvineného za prítomnosti prokurátora i obhajcu obvineného, pričom po vylúchu rozhodol napadnutým uznesením.

Podľa § 87 ods. 1 Tr. por. ak prokurátor odovzdá zadržanú osobu súdu podľa § 85 ods. 4 alebo podľa § 86 ods. 1, pripojí k zároveň podanej obžalobe alebo návrhu na vzatie do väzby celý doposiaľ získaný spisový materiál; inak nariadi prepustenie zadržanej osoby na slobodu písomným príkazom s primeraným odôvodnením.

Podľa § 87 ods. 2 Tr. por. sudca pre prípravné konanie je povinný do 48 hodín a pri obzvlášť závažných zločinoch do 72 hodín od prevzatia zadržanej osoby podľa odseku 1 a doručenia návrhu prokurátora na vzatie do väzby túto osobu vypočúť a rozhodnúť o jej vzatí do väzby alebo ju prepustiť na slobodu, ak rozhodne uznesením o nevzatí do väzby podľa § 72 ods. 3.

O čase a mieste konania výsluchu sudca pre prípravné konanie v súlade s ustanovením § 72 ods. 2 Tr. por. upovedomil vhodným spôsobom zvolených obhajcov obvineného, z ktorých sa jeden ospravedlnil a upovedomil aj prokurátora. Z uvedeného vyplýva, že v prerokúvanej veci prokurátor i sudca postupovali v súlade s procesnými ustanoveniami.

Podľa § 71 ods. 1 Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

a/ ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,

b/ bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie,

c/ bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia môže byť vzatý do väzby aj vtedy, ak je trestne stíhaný pre trestné činy terorizmu, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený.

Tieto ustanovenia Trestného poriadku týkajúce sa osobnej slobody jednotlivca vychádzajú z článku 17 Ústavy Slovenskej republiky a konkrétne väzby sa týka prvých päť odsekov:

1/ Osobná sloboda sa zaručuje.

2/ Nikoho nemožno sťahovať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

3/ Obvineného alebo podozrivého z trestného činu možno zadržať len v prípadoch ustanovených zákonom. Zadržaná osoba musí byť ihneď oboznámená s dôvodmi zadržania, vypočutá a najneskôr do 48 hodín prepustená na slobodu alebo odovzdaná súdu. Sudca musí zadržanú osobu do 48 hodín a pri obzvlášť závažných trestných činoch do 72 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe alebo ju prepustiť na slobodu.

4/ Obvineného možno zatknúť iba na odôvodnený písomný príkaz sudcu. Zatknutá osoba musí byť do 24 hodín odovzdaná súdu. Sudca musí zatknutú osobu do 48 hodín a pri obzvlášť závažných trestných činoch do 72 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe alebo ju prepustiť na slobodu.

5/ Do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Tieto ustanovenia článku ústavy sú premietnuté aj v základných zásadách trestného konania, konkrétne v ustanovení § 2 Tr. por. Väzba v systéme zaisťovacích trestnoprávných prostriedkov preto predstavuje najzávažnejší zásah do ústavou zaručenej osobnej slobody občana v čase, keď ešte nebolo právoplatne rozhodnuté o vine obvineného. Úprava dôvodov väzby, ako vyplýva z vyššie uvedeného, vyjadruje výnimočnosť a fakultatívne použitie tohto procesného prostriedku. Trestný poriadok teda nikde nehovorí o tom, že každý obvinený musí byť vzatý do väzby. Súd, ktorý je oprávnený rozhodovať o väzbe, môže tento procesný prostriedok použiť len vtedy, ak sú zistené konkrétne skutočnosti odôvodňujúce obavu niektorého z následkov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a/ až písm. c/ Tr. por. Z hľadiska procesných predpisov rozhodovaniu o väzbe je venovaný prísny formálny pohľad, ktorý má vylúčiť alebo minimalizovať možnosť vzniku porušenia základných práv a slobôd osôb, ktoré sa jej podrobujú.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného sťažnostný súd zistil, že v prerokovanej veci je nepochybné iba to, že obvinenému JUDr. B. D. bolo vznesené obvinenie v zmysle § 206 ods. 1 Tr. por. Z predložených dôkazov možno vyvodiť záver, že obvinený s prihliadnutím na

doposiaľ zadovážené dôkazy je dôvodne podozrivý z trestnej činnosti kladenej mu za vinu. Zároveň považuje sťažnostný súd za potrebné uviesť, že samotné vznesenie obvinenia nepostačuje k tomu, aby bol obvinený vzatý do väzby.

Čo sa týka dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. (tzv. útekovej väzby), považuje sťažnostný súd za potrebné uviesť, že sudca pre prípravné konanie reagoval v súlade so stavom veci a zákonom na argumentáciu uvedenú v návrhu prokurátora na vzatie do väzby a správne rozhodol o neprítomnosti tohto dôvodu. So záverom sudcu pre prípravné konanie sa sťažnostný súd v celom rozsahu stotožnil a nemá potrebu ho dopĺňať, nakoľko sťažovateľ do konania neverejného zasadnutia svoj návrh neobohatil o žiadnu novú skutočnosť. Od skutku, pre ktorý je trestne stíhaný, uplynula už dlhá doba, pričom obvinený má stále bydlisko a stály zdroj príjmov. V priebehu tejto doby nebola zaznamenaná žiadna snaha obvineného ujsť resp. sa skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu či prípadnému trestu.

Na druhej strane podľa názoru sťažnostného súdu sa sudca pre prípravné konanie dopustil pochybenia, pokiaľ na základe zadovážených dôkazov zistil u obvineného existenciu dôvodov tzv. kolúznej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. V tomto smere treba súhlasiť s dôvodmi uvedenými v sťažnosti obvineného, že neboli produkované žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali túto obavu. Od spáchania trestnej činnosti, za ktorú je obvinený trestne stíhaný, uplynula už dlhá doba, pričom obvinený už viac rokov nie je príslušníkom polície, preto nemá žiadny prístup k zisťovaným skutočnostiam. Medzi tým došlo i k podstatným zmenám nielen v organizácii príslušných odborov polície, ale aj v ich personálnom zložení. Ani jeden zo svedkov, resp. spoluobvinených neuviedol také skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že sa obvinený snažil akýmkoľvek spôsobom ovplyvňovať priebeh vyšetrovania celej trestnej činnosti. Na tomto závere nemôže nič zmeniť ani prokurátorom uvedené tvrdenie, že pri prehliadke vozidla sa našiel služobný preukaz resp. písomné poznámky. Tieto veci boli vyšetrovateľom zaistené, a preto nehrozí ich prípadné zneužitie. Podľa zistenia sťažnostného súdu nielen prokurátorov návrh, ale i rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie o existencii konkrétnych skutočností pre vzatie obvineného do kolúznej väzby je založené iba na hypotetickej a abstraktnej úvahe. Obe úvahy fakticky vychádzajú iba zo skutočností, ktoré sú uvedené v skutkovej vete príslušných uznesení o vznesení obvinenia. Žiadne nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obavu, že obvinený bude konať tak, ako to predpokladá ustanovenie § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por., produkované neboli. Z toho dôvodu sa sťažnosť prokurátora javí ako nedôvodná a podľa

názoru sťažnostného súdu trestné stíhanie obvineného sa môže viesť aj bez tohto zásadného zásahu do osobnej slobody obvineného.

Nakoľko sťažnostný súd v prípade obvineného nezistil dôvody väzby, nepovažoval za potrebné zaoberať sa inštitútmi, ktorými možno nahradiť prípadnú väzbu obvineného.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v prerokúvanej veci nezistil žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali v prípade obvineného JUDr. B. D. použitie tohto zaisťovacieho inštitútu, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 11. augusta 2016

JUDr. Peter Szabo, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Gabriela Protušová